

การพัฒนาแนวทางดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

Development of Guidelines for the Implementation of a Vocational Student Care System for Private Vocational Institutes in Khon Kaen Vocational Office

อาภากร แสงวงการ¹, จิตีวรดา พลเยี่ยม²
Apagorn Savaengken¹, Titiworada Polyiem²

Received: 20 June, 2020

Revised: 11 August 2020

Accepted: 16 September 2020

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ และพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น การวิจัยนี้ดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู จำนวน 245 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 มีค่าอำนาจจำแนก อยู่ระหว่าง 0.66-0.88 และมีค่าความเชื่อมั่น อยู่ระหว่าง 0.96-0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และความต้องการจำเป็น ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินแนวทาง จำนวน 7 คน ด้วยวิธีการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่ประสงค์ของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบัน

¹ นิติระดับปริญญาโท สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร. 083-783- 8952 อีเมล: kenniji23@gmail.com

² ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
โทร. 093-564-2299 อีเมล: titiworada.p@msu.ac.th

¹ Master Student Major Educational Administration and Development Faculty of Education Mahasarakham University.
Tel. 083-783- 8952 อีเมล: kenniji23@gmail.com

² Department of Curriculum and Instruction Faculty of Education Mahasarakham University Tel. 093-564-2299
E-mail: titiworada.p@msu.ac.th

อาชีวศึกษาเอกชน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีความต้องการจำเป็นมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ

2. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล การพัฒนาเด็กและเยาวชนลดความสำคัญลง ขาดภูมิคุ้มกันและไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว 2) ความมุ่งหมาย เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3) กลไก ใช้หลักการแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ในทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 4) แนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 4.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ใช้การวางแผนและจัดเก็บข้อมูลผู้เรียนอย่างรอบด้าน 4.2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ครูสามารถคัดกรองผู้เรียนได้อย่างแม่นยำ 4.3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย 4.4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ใช้การติดตามช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง 4.5) ด้านการส่งต่อนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้รับการแก้ไขปัญหาอย่างเหมาะสม 5) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของอาชีวศึกษาเอกชน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน, อาชีวศึกษา

Abstract

This research aimed to study the current state, desirable conditions, need and development of guidelines for the implementation of a vocational student care system for private vocational institutes in Khon Kaen vocational province. This research was divided into 2 phases. 1. study of the current state, desirable conditions and need for the implementation of the vocational student care system for private vocational institutes. The samples consisted of 245 school administrators and teachers. The research instrument was a questionnaire with an Index of Item Objective Congruence between 0.60-1.00, discrimination between 0.66-0.88 and a Reliability between 0.96-0.98. The statistics used for analyzing data were frequency, percentage, mean, standard deviation and priority need index. Phase 2. development of guidelines for the implementation of the vocational student care system for private vocational institutes. Focus group discussion included 7 professionals as informants. The research instrument was the evaluation form. The statistics used for analyzing data were mean and standard deviation.

The results were as follows

1. The current state for the implementation of the vocational student care system for private vocational institute was at a high level. Considering each side, it was found that most of the institutes were in the middle level. Desirable conditions for the implementation of the

vocational student care system for private vocational institutes were at the highest level. Considering each side, it was found that most of the institutes were in the highest level. Prevention and problem solving have the most needs followed by the promotion of student development and student forwarding respectively.

2. The results of development of guidelines for the implementation of the vocational student care system for private vocational institutes in Khon Kaen vocational province were divided into 5 categories; 1) the principle, because child and youth development has become less important has lack of immunity and is unable to adapt to the rapid changes 2) the purpose, is to develop a framework for a system for taking care of students 3) the mechanism, using the PDCA quality cycle concept 4) the guidelines for the implementation of the vocational student care system were divided into 5 factors; 4.1) getting to know students individually, use of comprehensive planning and storage of learners information 4.2) student screening, teachers can accurately screen learners. 4.3) promoting student development, by encouraging learners to develop themselves through a variety of activities 4.4) prevention and problem solving, use constant monitoring to help learners 4.5) student forwarding, to provide students with appropriate solutions 5) the success conditions. The results of possibility and suitability of developing guidelines were at highest level.

Keywords: Student Care System, Vocational.

บทนำ

การจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษา มีความสำคัญและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศชาติในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ทั้งนี้เพราะกระบวนการจัดการอาชีวศึกษามีจุดมุ่งหมายที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้มีความสามารถในการประกอบอาชีพ เป็นที่พึ่งของตนเองและผู้อื่นได้ จึง ได้วางแผนยุทธศาสตร์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน เพื่อพร้อมรับสถานการณ์การแข่งขันกับประเทศต่างๆ ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ การเปลี่ยนแปลงทางสภาวะเศรษฐกิจและการรวมกลุ่มเขตเสรีทางการค้า ซึ่งประเทศไทยต้อง

เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ โดยเฉพาะในกลุ่มอาเซียน ซึ่งต้องอาศัยการอาชีวศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคุณภาพสมรรถนะกำลังคน ให้มีความสามารถในการผลิตและการบริการ มีทักษะความสามารถในการปฏิบัติงานอาชีพ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีหน้าที่ในการผลิตกำลังคนประเทศอาชีวศึกษาจึงมีการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา เป็นมีคุณธรรมจริยธรรม และมีศักยภาพมีความสามารถในการทักษะวิชาชีพ มีคุณภาพ มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับ ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ผู้สำเร็จการศึกษาด้านอาชีวศึกษาเป็นรากฐานสำคัญในการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจให้เกิดการพัฒนา สร้างความมั่งคั่ง

ให้กับประเทศ แต่ในการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา พบว่า มีปัญหาการออกกลางคันเป็นจำนวนมาก เกิดผลกระทบต่อการพัฒนากำลังคนเข้าสู่ตลาดแรงงาน เกิดความสูญเสียเปล่าในด้านเวลาและงบประมาณของรัฐและค่าใช้จ่ายของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554)

จากสภาพการณ์และปัญหาต่างๆ แสดงให้เห็นว่า การพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมาอยู่บนพื้นฐานของความไม่สมดุลของการพัฒนา เพราะมุ่งพัฒนาในส่วนเศรษฐกิจ จนทำให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนลดความสำคัญลงอยู่ในสถานะที่น่าเป็นห่วง ขาดภูมิคุ้มกันและไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนา และป้องกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว ให้มีความสามารถในการปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างรู้เท่าทัน ปลอดภัยและมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554)

จากรายการผลการจัดการศึกษาอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้รายงานข้อมูลการออกกลางคันว่า มีนักเรียนอาชีวศึกษาจากสถานศึกษาทั้ง 421 แห่ง มีนักเรียนที่ออกกลางคันแล้วทั้งสิ้น 33,109 ราย คิดเป็นร้อยละ 13.03 ส่วนสาเหตุการออกกลางคันโดยส่วนใหญ่มีสาเหตุมาจาก การมีผลการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ การขาดเรียนบ่อย ปัญหาการทะเลาะวิวาท ปัญหาชู้สาว ตั้งครรภ์ ยาเสพติด เล่นการพนัน คบเพื่อนกลุ่มเสี่ยง การเรียนในสาขาที่ไม่ถนัด ครอบครัวมีปัญหาการหย่าร้าง ครอบครัวมีฐานะยากจน ผู้ปกครองไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2557) สอดคล้องกับการศึกษาของปริญญามีสุข (2559) พบว่า มีนักเรียนส่วนหนึ่งประสบความล้มเหลว เช่น มีปัญหาการเรียน ไม่ถนัดในประเภทหรือสาขาวิชาที่เรียน

ไม่สามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมและสังคมเพื่อนใหม่ได้ ทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ไม่อยากเรียน ขาดเรียนบ่อย ในที่สุดก็ไม่สามารถสอบผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ ทำให้เกิดสภาวะการออกกลางคันหรือออกก่อนที่จะสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นความสูญเสียทางการศึกษา ทำให้การลงทุนของรัฐสูญเสียเปล่า ที่ไม่สามารถผลิตกำลังคนออกมาได้ตามที่ต้องการ ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศและครอบครัวของนักเรียนเอง นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาตามมาอีกหลายด้าน เช่น ปัญหาการว่างงาน และปัญหาทางสังคมปัญหาการออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษาจึงเป็นผลกระทบต่อการลงทุนจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ต้องใช้งบประมาณในการจัดซื้อเครื่องมือ และวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ฝึกหัดตามบทเรียนหรือตามใบงานเบิกเงินเป็นจำนวนมาก เมื่อศึกษาสำเร็จตามหลักสูตรสามารถประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปได้ หากไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรก็จะทำให้เกิดความสูญเสียเปล่าทางการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามความคาดหวังนั้น จำเป็นต้องมีความร่วมมือความพร้อมความตั้งใจจริงในการพัฒนาผู้เรียนของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา อีกทั้งมีการประสานความร่วมมือกับครอบครัว ชุมชน รวมทั้งหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมความคิด ร่วมทำ เป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกัน ซึ่งจะเป็นรากฐานของการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ต่อการพัฒนาผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, 2554)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามประเด็นแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน กระทรวงศึกษาธิการ (2547) ซึ่งผู้วิจัยนำมาสังเคราะห์และคัดเลือกจากหลักการที่นักวิชาการส่วนใหญ่ มีความเห็นตรงกัน

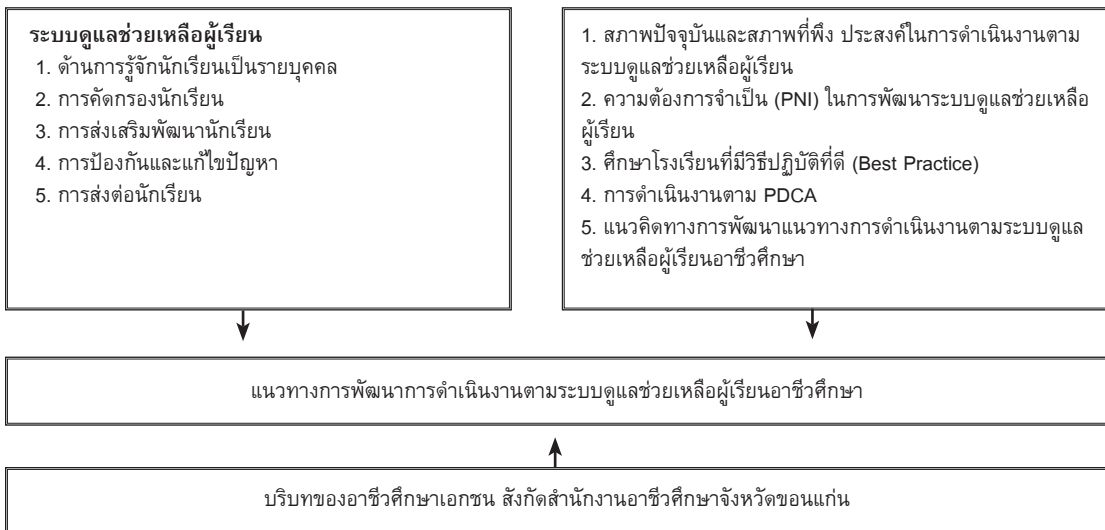
ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรอง นักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการส่งต่อนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของอาชีวศึกษา สถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

2. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

กรอบแนวคิด

วิธีการศึกษา

การพัฒนาแนวทางดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ความต้องการจำเป็น วิธีปฏิบัติที่ดี เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแล

ช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษา โดยดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารและครูของ อาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 476 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารและครูของ อาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาด กลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 245 คน แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อใช้ในการสอบถาม สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการ ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน อาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญ โดยมีค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.66-0.88 และ ค่าความเชื่อมั่น (α) ของแบบสอบถาม อยู่ระหว่าง 0.96-0.98

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่า สถิติแบบแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) และการหาค่า ดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index)

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางดำเนินงานตาม ระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบัน อาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น

1. ศึกษาวิธีการดำเนินงานตามระบบการ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำค่าดัชนีความ ต้องการจำเป็น มาใช้ในการจัดลำดับความสำคัญ และความต้องการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือ ผู้เรียน ในการกำหนดกรอบเนื้อหา ขอบข่าย รายละเอียดข้อมูลเชิงลึกในการศึกษาวิธีปฏิบัติ

ที่ดี (Best Practices) จากหน่วยงานที่ประสบ ความสำเร็จ ด้านการดำเนินงานตามระบบการ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียน โดยเป็นสถานศึกษาต้นแบบ ที่มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เข้มแข็ง หรือ สถานศึกษาที่มีอัตราการออกกลางคันไม่เกินร้อยละ 5 ของนักเรียนทั้งหมด กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้มา โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้อำนวยการ สถานศึกษา รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่ม และ ครูผู้สอน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) รวมเป็นผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน จำนวน 3 สถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 12 คน และได้นำผลการศึกษามาใช้ในการจัดทำร่างการ พัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบการ ดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบัน อาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษา จังหวัดขอนแก่น

2. การจัดทำร่างการพัฒนาแนวทางการ ดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน อาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัด สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยผู้วิจัย ได้นำผลการสังเคราะห์องค์ประกอบของระบบ การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน และสังเคราะห์ข้อมูล เชิงคุณภาพจากการศึกษาเอกสาร สัมภาษณ์ และการสังเกตสิ่งที่พบเห็นในโรงเรียนที่มีวิธี ปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) แล้วจัดทำร่าง การพัฒนาแนวทางพร้อมคู่มือการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3. การตรวจสอบยืนยัน/ประเมินความ เหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนา แนวทาง ผู้วิจัยได้เรียนเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ร่วมสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อยกร่างการพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน ตามระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษา แล้วดำเนินการปรับปรุงแก้ไขและจัดทำ การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแล

ช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษา ฉบับสมบูรณ์ จากนั้นได้ให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินการพัฒนาแนวทาง เสร็จแล้วได้นำผลการประเมินมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น

ผลการศึกษา

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น จากการศึกษาทฤษฎี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล จำนวน 8 ข้อ ด้านการคัดกรองนักเรียน จำนวน 5 ข้อ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน จำนวน 7 ข้อ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา จำนวน 5 ข้อ และด้านการส่ง

ต่อนักเรียน จำนวน 7 ข้อ โดยผลการศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.66$, $S.D.=0.87$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=3.76$, $S.D.=0.88$) รองลงมาคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X}=3.70$, $S.D.=0.84$) และด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X}=3.65$, $S.D.=0.85$) ตามลำดับ ส่วนสภาพที่ประสงค์ของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.51$, $S.D.=0.67$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.53$, $S.D.=0.63$) และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ($\bar{X}=4.53$, $S.D.=0.67$) รองลงมาคือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X}=4.52$, $S.D.=0.67$) และด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ($\bar{X}=4.48$, $S.D.=0.69$) (ดังตาราง 1)

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ดัชนีความต้องการจำเป็นและลำดับความต้องการจำเป็น โดยรวม

องค์ประกอบ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI _{Modified}	ลำดับความต้องการจำเป็น
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล		
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.76	0.88	มาก	4.53	0.63	มากที่สุด	0.20	4
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.70	0.84	มาก	4.45	0.73	มาก	0.20	4
3. ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน	3.54	0.85	มาก	4.48	0.69	มาก	0.27	2
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	3.42	0.91	ปานกลาง	4.53	0.67	มากที่สุด	0.32	1
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	3.65	0.85	มาก	4.52	0.67	มากที่สุด	0.24	3
โดยรวม	3.66	0.87	มาก	4.51	0.67	มากที่สุด	0.23	

2. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ที่ได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ รวมถึงการจัดลำดับความต้องการในการพัฒนาเพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในการสัมภาษณ์เชิงลึกและ สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากศึกษาการนำระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ได้แนวทางที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล ซึ่งจากการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมา อยู่บนพื้นฐานของความไม่สมดุลของการพัฒนาเพราะมุ่งพัฒนาในส่วนเศรษฐกิจ จนทำให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนลดความสำคัญลงอยู่ในสถานะที่น่าเป็นห่วง โดยขาดภูมิคุ้มกันและไม่สามารถปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำเป็นต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือ ส่งเสริมพัฒนาและป้องกันแก้ไขปัญหาต่างๆ ให้มีความสามารถในการปรับตัวและดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างรู้เท่าทัน 2) ความมุ่งหมาย เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 3) กลไก หลักการแนวคิดวงจรคุณภาพ PDCA ในทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 4) แนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 4.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีแนวทางการดำเนินงาน จำนวน 12 ข้อ คือ การกำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมในการศึกษาผู้เรียนเป็นรายบุคคลเป็นประจำทุกภาคเรียน มอบหมายผู้สอนในศึกษาข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลอย่างชัดเจน สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีทักษะในการเก็บรวบรวมข้อมูล การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ศึกษาข้อมูล การเขียนบันทึกข้อมูลแบบทดสอบพฤติกรรม ระเบียบสะสมของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการติดตามผลการดำเนินงาน

เป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ ติดตามผลการศึกษาข้อมูลผู้เรียนรายบุคคล วิเคราะห์ สรุปผลข้อมูลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลของผู้เรียนครบทุกคน และนำผลการดำเนินงานมาปรับปรุงแก้ไขให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 4.2) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีแนวทางการดำเนินงาน จำนวน 9 ข้อ คือ สถานศึกษาจัดประชุมเพื่อวางแผนการดำเนินการคัดกรองผู้เรียน จัดอบรมให้ความรู้ครูผู้สอนในการดำเนินงานเพื่อคัดกรองผู้เรียน มีการบันทึกผู้เรียนตามแบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน มีการประเมินพฤติกรรมผู้เรียน และแบบคัดกรองผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนด วิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนจากระเบียนสะสม มีการคัดกรองผู้เรียนออกเป็นทุกภาคการศึกษา และจัดเก็บอย่างเป็นระบบ ยึดหลักเกณฑ์การคัดกรองของผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีการติดตามผลการคัดกรองผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ มีการรายงานผลการคัดกรองไปยังส่วนงานที่เกี่ยวข้อง สถานศึกษานำผลการติดตามมาใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงาน 4.3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน มีแนวทางการดำเนินงาน จำนวน 7 ข้อ คือ สถานศึกษามีแผนงานในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่ครอบคลุมทุกกลุ่ม เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบ กิจกรรม ตามความสนใจ จัดกิจกรรมโฮมรูม ประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน พัฒนาผู้เรียนด้วยกิจกรรม การติดตามผลการปฏิบัติงาน นำผลการจัดกิจกรรมมาใช้ในการปรับปรุงการจัดกิจกรรมอยู่เสมอ 4.4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา มีแนวทางการดำเนินงาน จำนวน 7 ข้อ คือ ดำเนินการวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาผู้เรียน มีการให้คำปรึกษาเบื้องต้น จัดให้การช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีการประสานความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียน มีการติดตามดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ติดตามผลการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

นำผลการป้องกันและแก้ไขปัญหามาใช้ในข้อมูลในการดำเนินงานในครั้งต่อไป 4.5) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีแนวทางการดำเนินงาน จำนวน 11 ข้อ คือ สถานศึกษามีการวางแผนการส่งต่อผู้เรียนอย่างเป็นระบบ ดำเนินการส่งต่อภายในสถาบัน การส่งต่อภายนอกสถาบัน ครูที่ปรึกษา มีการส่งต่อภายในของผู้เรียนที่มีปัญหาไปยังครูแนะแนว/ครูวิชาการให้ความช่วยเหลือต่อไป คณะครูร่วมกันวิเคราะห์และพิจารณาข้อมูลนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อการส่งต่อภายนอก มีการส่งต่อนักเรียนให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยเหลือต่อไป มีการทำความเข้าใจและชี้แจงนักเรียนถึงความจำเป็นที่ต้องส่งต่อ มีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีบันทึกการส่งต่อผู้เรียนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการติดตามผลการช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ทั้งนักเรียนที่ได้รับการส่งต่อและไม่ได้ส่งต่อทุกครั้ง การนำผลการดำเนินการส่งต่อผู้เรียนมาใช้ปรับปรุงการดำเนินงานและ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ต้องกำกับดูแลให้การดำเนินงานเสริมสร้างให้กำลังใจ และช่วยเหลือกันปฏิบัติงานอยู่เสมอ ผู้ปฏิบัติงานเห็นความสำคัญ ประสานความร่วมมือ และส่งต่อกันของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำวัน และพร้อมที่จะปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลัง โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของอาชีวศึกษาเอกชน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

สรุปและอภิปรายผล

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน

สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาคือ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ ส่วนสภาพที่ประสงค์ของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา รองลงมาคือ ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก สถานศึกษาได้เห็นถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนในการที่จะเป็นการส่งเสริมพัฒนาป้องกันและแก้ไขปัญหาเพื่อให้ นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง คุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) อันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโตองงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม (กรมสุขภาพจิต, 2546) สอดคล้องกับการวิจัยของจุฑาทิพย์ พงษา (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19 พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมาคือการส่งเสริมนักเรียน และการส่งต่อนักเรียน การคัดกรอง นักเรียน และการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัษฎายุท โพร้นอก (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัญหา

และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 20 พบว่า สภาพการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อ

2. จากการวิจัยที่พบว่า การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชนสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย 5 ส่วน ได้แก่ 1) หลักการและเหตุผล 2) ความมุ่งหมาย 3) กลไก 4) แนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษา แบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือ 4.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 4.2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 4.3) ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน 4.4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 4.5) ด้านการส่งต่อนักเรียน และ 5) เจาะใจความสำเร็จ โดยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของอาชีวศึกษาเอกชน โดยรวมมีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก การพัฒนาแนวทางในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้ ทำให้ได้ตัวชี้วัด องค์ประกอบของระบบช่วยเหลือผู้เรียนอย่างถูกต้อง แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเพื่อความมั่นใจ แล้วจึงนำไปใช้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง ถึงความต้องการในการพัฒนา แล้วนำไปสู่การศึกษาวิธีปฏิบัติที่ดี จากสถานศึกษาที่มีชื่อเสียง แล้วนำมาร่างแนวทาง และนำไปให้ผู้ทรง

คุณวุฒิดำเนินการตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยการดำเนินการตามแนวทางนี้เป็นกระบวนการที่ใช้การดำเนินงานตามแนวทางวงจรคุณภาพ PDCA ซึ่งมุ่งพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง นำปัญหาการดำเนินงานมาปรับแก้ไขในครั้งต่อไปจนทำให้ปัญหานั้นเสร็จสิ้น ทำให้การพัฒนาแนวทางครั้งนี้ สามารถที่จะนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยสมจิตร ภูษา (2557) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 20: กรณีศึกษาโรงเรียนปฏิบัติงานเป็นเลิศ พบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ตามองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรอง 3. การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน 4. การป้องกันและแก้ไข 5. การส่งต่อ และสอดคล้องกับการวิจัยของณัฐวิภา คำปิ่นศรี (2559) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า 1) ด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีเครื่องมือในการใช้ในส่วนของการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลาย ครอบคลุมทุกรายละเอียดพฤติกรรมทุกด้านของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง และมีการวางแผนจัดการเวลา ในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน มีจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการ ที่ถูกต้อง พร้อมทั้งมีการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียนที่หลากหลาย 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ควรมีการจัด

งบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ ที่สนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ควรจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลายต่อเนื่อง ให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาให้นักเรียนอย่างจริงจัง สร้างความรู้ที่ถูกต้องและ เพียงพอในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนและเพิ่มบทบาทหน้าที่ให้ครูที่ปรึกษาได้ดูแลและแก้ไขปัญหา เบื้องต้นสามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาให้ตรงตามสภาพปัญหา มีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่สามารถ แก้ไขปัญหาของนักเรียนจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างถูกต้องวิธี และสอดคล้องกับการวิจัยของเพลินพิศ สิงห์คำ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28 พบว่าแนวทางที่พัฒนาขึ้น มีการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน ซึ่งดำเนินงานเก็บรวบรวมข้อมูล คัดกรอง ป้องกัน แก้ไขปัญหา รวมถึงการส่งต่อนักเรียนอย่างเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพที่ประสพของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ

เหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าบุคลากรในสถานศึกษามีความต้องการที่จะพัฒนาตนเองให้มีความสามารถในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาดังนั้น สำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัด จึงควรให้การสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากร

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรส่งเสริมการปฏิบัติงานของบุคลากร รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความเข้าใจองค์ประกอบ ตัวบ่งชี้ ขั้นตอนและวิธีการประเมิน แล้วทำการประเมินการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาอย่างสม่ำเสมอ แล้วนำผลการประเมินมาพัฒนาปรับปรุงและแก้ไขกระบวนการบริหารงานของโรงเรียน

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่า การประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาของสถาบันอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดขอนแก่น โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาแนวทางที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีความน่าเชื่อถือผู้บริหารสถานศึกษาควรนำไปใช้ในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาให้บรรลุผล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษาในสถานศึกษาสังกัดอื่น

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

อาชีวศึกษาประสบผลสำเร็จ

2.3 ควรมีการศึกษาโปรแกรมที่ส่งเสริมสนับสนุนการใช้แนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนอาชีวศึกษา เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาบุคลากร

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2546). *สุขภาพจิตไทย พ.ศ. 2545-2546*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2547). *แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จุฑาทิพย์ พงษา. (2558). *สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 19. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ณัฐวิภา คำปันศรี. (2559). *สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- ปริญญา มีสุข. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจออกกลางคันของนักเรียนอาชีวศึกษา เขตภาคกลาง 1. วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์, 10(3): 72-83*.
- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- สมจิตร ภูษา. (2557). *การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 20: กรณีศึกษาโรงเรียนปฏิบัติงานเป็นเลิศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*.
- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2554). *แผนยุทธศาสตร์การวิจัยและพัฒนาการอาชีวศึกษา (พ.ศ.2551-2553)*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เอสวีกราฟิคแอนด์พริ้นติ้ง.

- สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2557). *ข้อมูลการออกกลางคัน*. [ออนไลน์]. ได้จาก <http://www.bme.vec.go.th/Report.aspx>. [สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม 2560].
- อัมฤทัย โพธิ์นอก. (2558). *สภาพ ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20*. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3): 607-610.